

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

АНАЛІТИЧНА ЕКОНОМІКА

підготовки магістра

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальності 051 Економіка

освітньо-професійної програми Економіка довкілля і природних ресурсів

Силабус освітнього компонента «АНАЛІТИЧНА ЕКОНОМІКА» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», за освітньо-професійною програмою «Економіка довкілля і природних ресурсів».

Розробник: д.е.н., професор Павлова О.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_____

Павлова О.М.

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 1 від 09.09.2022 р.

Завідувач кафедри:

Павлова О.М.

I. Опис нормативного компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», «Економіка довкілля і природних ресурсів» Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2021 / 2022
		Семестр 3
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: немає		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

Павлова Олена Миколаївна

д. е. н.,

професор,

завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, професор

Контактна інформація – +380985038484, E-mail: pavlova.olena@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація курсу. Методичні підходи до аналізу економічної активності домогосподарств, підприємств, державного сектору. Ключові економічні показники господарської діяльності населення, підприємств, урядових інституцій. Параметри оцінювання ефективності функціонування національної економіки, економіки міста та територіальних громад. Алгоритм підготовки та презентації аналітичних звітів тощо.

Об'єктом освітнього компонента «Аналітична економіка» є економічна діяльність суб'єктів господарювання.

Предметом освітнього компонента «Аналітична економіка» є чинники, основні напрями господарської діяльності суб'єктів господарювання та підготовка аналітичних звітів.

2.Мета і завдання освітнього компонента – формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо проведення економічного аналізу чинників, основних напрямів господарської діяльності суб'єктів господарювання та підготовки аналітичних звітів.

3. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетентності

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формувати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Компетентності визначенні закладом вищої освіти:

СК11. Здатність розробляти соціально-економічне проектування у сфері економіки природокористування.

СК12. Здатність застосовувати методологічні підходи та технології наукових досліджень з подальшим моніторингом соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

Програмні результати визначені закладом вищої освіти:

ПРН 16. Застосовувати вміння реалізовувати соціально-економічні проєкти, дотримуватися енергоощадних засад ресурсозбереження та безпеки у сфері економіки природокористування;

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування аналітичного звіту						
Тема 1. Вступ до аналітичної економіки. Аналітичний звіт	9	2	2	5	-	О, ДБ / 7 балів
Тема 2. Методологія економічного аналізу	10	4	4	5	1	О, ДБ / 7 балів
Тема 3. Ключові економічні показники	12	3	3	5	1	О, РМГ / 6 балів
Тема 4. Аналіз економічної активності суб'єктів господарювання	8	1	1	6		О, РМГ, РЗ/К / 7 балів
Тема 5. Представлення аналітичного звіту	9	1	2	5	1	О / 7 балів
Разом за модулем 1	52	11	12	26	3	max 19 балів
Змістовий модуль 2. Аналіз економічних показників на мікро-, мезо- та макрорівнях						
Тема 6. Оцінка конкурентного середовища та галузевої структури економіки	10	1	1	7	1	О, ДС / 6 балів
Тема 7. Оцінка інвестиційного клімату	11	2	2	7		О, РМГ, РЗ/К, ДС / 6 балів
Тема 8. Аналіз соціальної складової економіки	8	1	1	5	1	О, РМГ / 6 балів
Тема 9. Аналіз тіньової економіки	10	1	1	7	1	О, РМГ / 7 балів
Тема 10. Економічний аналіз політики	9	1	1	7		О / 7 балів
Тема 11. Оцінка інтеграції національної економіки у міжнародний простір	8	1	1	5	1	О, ДБ / 7 балів

Тема 12. Параметри оцінки економіки міста та територіальних громад.	12	2	1	8	1	О / 7 балів
Разом за модулем 2	68	9	8	46	5	max 21 бал
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						max 60 балів
Всього годин / Балів	120	20	20	72	8	max 100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок щодо засвоєння знань з аналітичної економіки.

Для виконання роботи здобувачі вищої освіти обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Виробництво та ефективність використання ресурсів в Україні.
2. Проблеми й перспективи забезпечення економічного зростання в Україні.
3. Особливості інтеграції України у світовий економічний простір.
4. Тіньова економіка в Україні: проблеми та способи мінімізації.
5. Корупція та шляхи її подолання.
6. Зовнішні інвестиції в Україні.
7. Внутрішні інвестиції в Україні.
8. Ефективність економічної політики в Україні.
9. Проблеми формування інвестиційного клімату в Україні.
10. Показники обсягу національного виробництва.
11. Показники рівня зайнятості в Україні.
12. Показники рівня цін.
13. Показники зовнішньоекономічної політики України.
14. Монополізація економіка України та її наслідки.
15. Розвиток олігополій в Україні.
16. Ефективність валютної політики.
17. Соціально-економічні показники урбосередовища.
18. Децентралізація в Україні та розвиток територіальних громад.
19. Урбанізація та її наслідки для національної економіки.
20. Бідність населення та шляхи її подолання в національній економіці.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. Відвідування лекційних та практичних занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспиту повинні бути визначені у силабусі.

Перелік питань на екзамен

1. Предмет та функції аналітичної економіки.
2. Аналітичний звіт: суть, принципи побудови та оформлення.
3. Основні методи аналітичного дослідження.
4. Показники обсягу національного виробництва.
5. Показники рівня зайнятості.
6. Показники рівня цін.
7. Показники зовнішньоекономічної діяльності держави.
8. Форми економічної активності домогосподарств.
9. Форми економічної активності підприємств.
10. Форми економічної активності державного сектору.
11. Показники оцінки конкурентного середовища.
12. Показники оцінки галузевої структури економіки.
13. Оцінка інвестиційного клімату.
14. Розподіл доходів населення.
15. Аналіз соціальної складової економіки.
16. Бідність: суть, види, наслідки.
17. Аналіз тіньової економіки.
18. Корупція: причини виникнення, види, наслідки.
19. Неформальна зайнятість: суть, види, наслідки.
20. Економічна ефективність бюджетної політики.
21. Економічна ефективність фіскальної політики.
22. Економічна ефективність податкової політики.
23. Економічна ефективність монетарної політики.
24. Економічна ефективність валютної політики.
25. Тарифні інструменти державного регулювання зовнішньої торгівлі.
26. Нетарифні інструменти державного регулювання зовнішньої торгівлі.
27. Оцінка інтеграції національної економіки у міжнародний простір.
28. Параметри оцінки економіки міста.
29. Параметри оцінки економічної діяльності територіальних громад.
30. Представлення аналітичного звіту.
31. Монополія та її економічні ефекти.
32. Олігополія та її економічні ефекти.
33. Галузева структура та її особливості.
34. Інвестиційний клімат: суть та його детермінанти.
35. Бар'єри доступу ринкових структур.
36. Інвестиції та оцінка їх ефективності.
37. Валютний курс та особливості його динаміки.
38. Процентна ставка та особливості її динаміки.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник. Кн. 1: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. К.: Знання, 2020. 648 с.
2. Національна економіка: навчальний посібник / за ред. В.М.Тарасевича. К.: ЦУЛ, 2014. 280 с.
3. Національна економіка: навчальний посібник / за ред. В.П. Решетіло. Х.: ХНАМГ, 2012. 386 с.
4. Національна економіка: підручник / за ред. П.В. Круша. К.: Каравела, 2016. 416 с.
5. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.
6. Старостенко Г., Онишко С., Поснова Т. Національна економіка. К.: Ліра-К, 2012. 432 с.
7. Чернявська О.В. Національна економіка. К.: Алерта, 2018. 502 с.
8. Якобчук В., Симоненко Л., Довженко В. Економіка публічного сектору. К.: Ліра-К, 2021. 496 с.

Додаткова література

1. Барановська І. Фактори модернізації економіки України. К.: Кондор, 2018. 230 с.
2. Гоблик В., Білак Г., Бошота Н. Структурні трансформації в економіці регіону у контексті євроінтеграційних процесів. К.: Кондор, 2018. 360 с.
3. Єлісеєва О. Удосконалення механізму інноваційного розвитку суб'єктів національної економіки України. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 250 с.
4. Карінцева О. Реструктуризація національної економіки України в умовах сталого розвитку. К.: Університетська книга, 2018. 349 с.
5. Краус Н. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 596 с.
6. Мандибура В.О. Умови і механізми дієвого запобігання корупції в Україні. *Економіка України*. 2021. № 10. С. 67-91.
7. Білорус О.Г. Економічне обґрунтування нової статистичної парадигми. *Економіка України*. 2021. № 10. С. 92-94.

8. Данилишин Б.М., Степанюк Є.В. Необхідні кроки для розвитку економіки та банківського сектору України в період коронакризи та після її завершення. *Економіка України*. 2021. № 1. С. 3-23.

9. Шубравська О.В. Спеціалізація агропродовольчого експорту України: тенденції, драйвери, перспективи. *Економіка України*. 2021. № 4. С. 51-67.

Інтернет-ресурси

Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua

Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua

Міністерство аграрної політики та продовольства. URL: <https://minagro.gov.ua/ua>

Міністерство економіки України. URL: www.me.gov.ua

Міністерство соціальної політики України. URL: www.mlsp.kiev.ua

Міністерство фінансів України. URL: www.mof.gov.ua

Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>

Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості. URL: <https://mspu.gov.ua/>

Державний служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

Міністерство інфраструктури України. URL: <http://mtu.gov.ua/>

Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>

Національна Академія наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua>

Центр антикризових досліджень. URL: <http://www.anticrisis.come.to>

Центр інновацій та розвитку. URL: <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>

Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

Державна науково-технічна бібліотека України. URL: www.gntb.n-t.org/